

تأثیر نور در ادراک فضاهای داخلی در بناهای سنتی ایران

شهرزاد اسلامی راد

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری داخلی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران واحد پردیس ، Shahrzad.e.rad1@gmail.com

چکیده

معمار ایرانی برای پیوند زدن هنرش به عالم ملکوت از غیر مادی ترین عنصر (نور) در طراحی استفاده نموده است ، تا به هنرش جنبه مقدس داده و نشان دهد هم قالب و هم محتوای اثرش از یک سرچشمه نشأت گرفته است ؛ در واقع نور و فضای ایرانی هر دو هویت و وجودی عرفانی و معنوی دارند ، از یک سو معماری ایرانی ، معماری حقیقت جوست و از سوی دیگر نور نشانی از حرکت به سمت حقیقت است .

در این مقاله سعی شده است ، تاثیر ادراک نور در معماری سنتی ایران و هویت فضا با ساختار ایرانی بررسی گردد و با استفاده از روش توصیفی و گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای به این سوال که رابطه نور و معماری ایرانی در شناخت هویت یکدیگر چیست ، پاسخ داده شود ؛ در این زمینه عناصر تزئینی معماری سنتی ایران در دو دسته نورگیر و کنترل کننده نور ، معرفی ، تقسیم بندی و مورد بررسی قرار گرفته است و تاثیر نور در ادراک سلسله مراتب فضا های سنتی ایران در دو بخش فضا های مذهبی و غیر مذهبی مورد ارزیابی قرار می گیرد . با جمع بندی مطالب این نتیجه گیری حاصل می شود که معمار ایرانی در فضای ایرانی از نور به عنوان موجودیتی دوگانه که یک بعد آن کالبدی و بعد دیگر آن معنایی است هنرمندانه استفاده کرده ؛ در واقع نه تنها نور باعث ارتقاء شخصیت یک مکان ، بلکه معماری ایرانی هم موجب هویت نور شده است ، که در انتها به بعد اصلی یعنی وحدت ، معنویت و عرفان می رسد و بخشی از نیاز روح افراد را در ارتباط با آن بنا ارضا کند و از مفهوم موجود در این موضوع در هدایت هر چه مناسب تر فضای ایرانی امروزه در توازن و هماهنگی ، ارتقا کیفیت زندگی و آرامش روح انسان بهره برد .

واژه های کلیدی : نور ، معماری داخلی سنتی ایران ، معنویت ، درک فضا ، عناصر تزئینی